ГЕНЕРАЛЬНА УГОДА
про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні

23 серпня 2016 року

ГЕНЕРАЛЬНА УГОДА
про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні

Загальні положення

Генеральну угоду (далі – Угода) укладено відповідно до законів України „Про колективні договори і угоди”, „Про соціальний діалог в Україні” між всеукраїнськими об’єднаннями організацій роботодавців в особі Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні (далі – Сторона роботодавців, додаток 1 до Угоди), всеукраїнськими об’єднаннями професійних спілок в особі Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об’єднань профспілок на національному рівні (далі – профспілкова Сторона, додаток 2 до Угоди) та Кабінетом Міністрів України (далі – Кабінет Міністрів), що надалі іменуються Сторонами.

Генеральну Угоду укладено на 2016–2017 роки.

Угода набирає чинності з дня її підписання.

З дня набрання чинності цією Угодою втрачає чинність Генеральна угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2010–2012 роки.

Положення Угоди є обов’язковими для врахування суб'єктами, що перебувають у сфері дії Сторін, у тому числі під час розроблення та укладення галузевих (міжгалузевих) і територіальних угод, колективних договорів.

Сторони керуватимуться принципами недопущення дискримінації у сфері трудових відносин за ознаками статі, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного, соціального походження, віку, стану здоров’я, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов’язків, членства у професійній спілці чи іншому об’єднанні громадян, громадській спілці а також за іншими ознаками, не пов’язаними з характером роботи або умовами її виконання.

Сторони сприятимуть створенню умов для ведення переговорів з укладення колективних договорів і угод відповідно до законодавства.

Розділ I
Підвищення конкурентоздатності національного виробника та забезпечення зростання зайнятості

Сторони зобов’язались докладати спільних зусиль, спрямованих на:

1.1. Розвиток внутрішнього ринку, зниження імпортозалежності, підтримку вітчизняного виробництва, в першу чергу, шляхом забезпечення прозорої податкової, тарифної та митної політики, забезпечення поліпшення умов роботи бізнесу при внесенні змін до митного та податкового законодавства.

1.2. Впровадження механізмів державної підтримки експорту з дотриманням положень Закону України „Про державну допомогу суб'єктам господарювання”.

1.3. Подолання технологічної відсталості та прискорення оновлення основних засобів з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств та створення сучасних робочих місць.

1.4. Удосконалення системи технічного регулювання.

1.5. Активізацію роботи у сфері стандартизації шляхом залучення представників Сторін до роботи в технічних комітетах та у робочих групах з розроблення технічних регламентів.

1.6. Підвищення якості адміністрування податку на додану вартість та забезпечення прозорості його відшкодування через проведення щороку аналізу ефективності змін відповідного законодавства та підготовку за результатами узгоджених пропозицій.

1.7. Підвищення прозорості роботи ДФС, зокрема, шляхом регулярного обміну інформацією із соціальними партнерами згідно з чинним законодавством.

1.8. Створення умов для легалізації трудових відносин та збільшення економічної активності населення, сталого скорочення нелегальної (тіньової) зайнятості населення.

1.9. Проведення консультацій з основних напрямів державної цінової і тарифної політики щодо:

1.9.1. Соціальних наслідків проведення реформ у сфері природних монополій та у житлово-комунальному господарстві;

1.9.2. Здійснення заходів щодо адресної підтримки окремих категорій громадян;

1.9.3. Мінімізації негативного впливу підвищення цін/тарифів на рівень життя населення та ефективність функціонування галузей;

1.9.4. Встановлення цін/тарифів на продукцію (послуги) суб'єктів природних монополій, підприємств житлово-комунального господарства та послуги зв’язку на економічно обґрунтованому рівні;

1.9.5. Вдосконалення існуючих механізмів регулювання цін на продукцію та послуги природних монополій на внутрішньому ринку;

1.9.6. Підготовки рішень національних комісій під час формування і провадження державної політики ціноутворення у сфері природних монополій для промислових споживачів та населення;

1.9.7. Визначення механізмів здійснення спільного контролю сторін за встановленням цін і тарифів на продукцію та послуги суб’єктів природних монополій;

1.9.8. Здійснення аналізу перехресного субсидування при формуванні тарифів на електричну і теплову енергію, транспортні послуги.

1.10. Здійснення за підтримки держави заходів щодо відновлення виробництва та запобігання можливому банкрутству підприємств, які мають стратегічне значення для держави.

1.11. Надання безоплатно профспілковим організаціям інформації про стан виконання покупцями державного майна (концесіонерами) зобов’язань за договорами його купівлі-продажу (фіксованими умовами конкурсів), концесійних договорів стосовно забезпечення зайнятості, оплати праці, збереження соціальних об’єктів та з інших питань соціально-трудових відносин.

1.12. Залучення представників профспілок до проведення перевірки стану виконання умов договорів купівлі-продажу (концесії) державного майна, укладених у процесі приватизації (концесії), в частині виконання його покупцями (концесіонерами) зобов’язань щодо соціальної діяльності акціонерних товариств і до вжиття визначених законодавством заходів у разі виявлення порушень таких умов.

1.13. Включення представників профспілкових організацій до складу комісій з питань: приватизації, передачі у концесію, реструктуризації, реорганізації та ліквідації суб’єктів господарювання, передачі об’єктів соціально-культурного призначення з державної власності у комунальну.

1.14. Залучення представників профспілкових організацій підприємств до проведення консультацій щодо підготовки змін до договорів купівлі-продажу державного майна в частині соціального пакету зобов’язань.

1.15. Залучення представників профспілок та роботодавців до підготовки питань та участі в роботі Міжвідомчої комісії з питань протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств.

1.16. Проведення консультацій із Сторонами стосовно проектів основних прогнозних показників економічного та соціального розвитку України.

1.17. Розроблення та запровадження концепції підвищення престижності праці.

1.18. Обговорення під час засідань комітетів, робочих груп, інших робочих органів, створених Національною тристоронньою соціально-економічною радою, у разі потреби із залученням керівників центральних органів виконавчої влади, представників сторін соціального діалогу, найбільш актуальних проблемних питань діяльності бізнесу, проектів нормативно-правових актів з питань економічної, фінансової, митно-тарифної та регуляторної політики.

1.19. Забезпечення дотримання процедури погодження із соціальними партнерами проектів нормативно-правових актів з питань економічної, митно-тарифної, соціальної політики.

1.20. Забезпечення здійснення головними розробниками проектів нормативно-правових актів аналізу їх впливу на інвестиційний клімат та ринок праці.

1.21. Щорічне визначення переліку проектів у пріоритетних галузях економіки, які одержуватимуть підтримку держави через інструменти державних гарантій, часткової компенсації кредитної ставки, надання пріоритету у рамках кредитних проектів міжнародних кредиторів з дотриманням положень Закону України „Про державну допомогу суб'єктам господарювання”.

1.22. Удосконалення механізму забезпечення першим робочим місцем молоді шляхом економічного стимулювання роботодавця, зокрема через надання роботодавцю компенсації зі сплати єдиного соціального внеску.

Для забезпечення реального вирішення проблемних питань економічного розвитку і діяльності бізнесу в країні Сторони домовились:

1.23. Протягом 2016 року:

1.23.1. Розглянути питання щодо запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності для новостворених експортних виробництв за умови

створення певної кількості робочих місць, визначеного обсягу інвестицій та частки експорту з дотриманням положень Закону України „Про державну допомогу суб'єктам господарювання”;

1.23.2. Провести переговори щодо збільшення рівня зв’язаних ставок увізного мита на окремі товари (товарні групи) у рамках угод СОТ;

1.23.3. Розробити та впровадити заходи нетарифного регулювання імпорту, зокрема із використанням дозволених СОТ механізмів технічного захисту внутрішнього ринку від імпорту неякісного товару, що несе загрозу життю, здоров’ю людей та шкоду навколишньому природному середовищу;

1.23.4. Здійснити аналіз номенклатури і обсягів закупівель підприємствами з державною часткою власності з метою визначення переліку товарів, які можуть бути закуплені ними відповідно до чинного законодавства у вітчизняних виробників.

1.24. Спільно звертатись до НБУ з питань:

1.24.1. Скасування рішення про запровадження скорочених термінів повернення валютної виручки, а також щодо зменшення частки валютної виручки, яка підлягає обов’язковому продажу;

1.24.2. Сприяння активізації кредитування реального сектору економіки та заходів з підтримки банків, які здійснюють таке кредитування з дотриманням положень Закону України „Про державну допомогу суб'єктам господарювання”.

1.25. Проводити спільний моніторинг платних послуг, які є умовою для отримання адміністративних послуг та у разі необхідності вживати заходів для скорочення їх кількості та оптимізації вартості.

1.26. Забезпечити погашення заборгованості держави перед бізнесом з відшкодування податку на додану вартість і повернення передплат податку на прибуток.

1.27. Здійснювати заходи щодо виявлення та руйнування тіньових схем ухилення від сплати податків і мінімізації податкових зобов'язань.

1.28. Сприяти внесенню до Верховної Ради України проекту Закону України „Про установу бізнес-омбудсмена”.

1.29. Не пізніше ніж за 3 місяці до закінчення мораторію на проведення перевірок органами влади проводити консультації щодо доцільності продовження строків його дії та порядку його застосування.

1.30. Проводити моніторинг ситуації щодо ефективності зменшення єдиного соціального внеску та у разі необхідності вносити зміни до законодавства про єдиний соціальний внесок.

Для забезпечення зайнятості населення, збереження та розвитку трудового потенціалу Сторони домовились:

1.31. Залучати сторони соціального діалогу до розробки державних та галузевих стандартів освіти, кваліфікаційних характеристик, професійних стандартів.

1.32. Проводити підвищення кваліфікації працівників не рідше одного разу на 5 років, а також проводити професійну перепідготовку та підвищувати кваліфікацію працівників у періоди їх неповної зайнятості та для працівників, які перебувають під загрозою вивільнення.

1.33. Забезпечувати участь сторін соціального діалогу у процесах розроблення прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку, обговоренні результатів реалізації програмних документів, у тому числі галузевих стратегій розвитку.

1.34. Забезпечувати своєчасне проведення консультацій Сторін на всіх стадіях бюджетного процесу, підвищення ефективності роботи постійно діючої тристоронньої робочої групи для проведення консультацій з бюджетних питань.

1.35. Здійснювати подальшу дерегуляцію підприємницької діяльності шляхом скорочення документів дозвільного характеру, розширення застосування декларативного принципу, лібералізації процедур здійснення нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

1.36. Удосконалювати систему професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, професійного навчання працівників та професійної орієнтації населення, умов здійснення наставництва.

1.37. Впровадити систему підтвердження результатів неформального професійного навчання за робітничими професіями.

1.38. Удосконалити методологічні підходи до прогнозування потреби у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці.

1.39. Формувати державне замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів з урахуванням потреб ринку праці.

1.40. Розвивати національну систему кваліфікацій, у тому числі підтримку діяльності існуючих та заохочення створення нових галузевих рад, розвиток систем незалежного підтвердження кваліфікацій, розроблення професійних стандартів, утворення укрупнених (інтегрованих) професій та у разі необхідності вносити їх до Національного класифікатора України „Класифікатор професій” ДК 003:2010.

Сторони рекомендують для включення до галузевих (міжгалузевих), територіальних угод та колективних договорів питання щодо:

1.41. Умов залучення представників профспілкових організацій до роботи в органах управління суб’єктів господарювання.

1.42. Умов запровадження суб’єктами господарювання програм та стандартів соціальної відповідальності бізнесу, створення галузевих та корпоративних фондів професійної підготовки та підвищення кваліфікації працівників з дотриманням положень Закону України „Про державну допомогу суб’єктам господарювання”.

1.43. Визначення обсягів професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з вищою освітою та кваліфікованих робітників у навчальних закладах та безпосередньо у роботодавця та обсягів коштів на цю мету відповідно до потреб галузі, регіону, підприємства; запровадження дуальної форми підготовки у співпраці з навчальними закладами.

1.44. Умов відновлення наставництва, удосконалення професійного навчання працівників безпосередньо на виробництві, запровадження системи підтвердження кваліфікації за робітничими професіями за результатами неформального навчання.

1.45. Умов проведення професійної перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників у періоди їх неповної зайнятості та для працівників, які перебувають під загрозою вивільнення.

РОЗДІЛ II
Оплата, умови, охорона праці та соціальний захист працюючих

З метою забезпечення справедливого розподілу результатів праці, реалізації права працівників на своєчасне отримання заробітної плати і її достатній рівень, задоволення потреб працівників на рівні вище за державні соціальні стандарти і соціальні гарантії, захисту споживчої вартості доходів працівників.

Виходячи з великої державної ваги і значення питань охорони праці та промислової безпеки для подальшого розвитку суспільного виробництва, потреби створення здорових і безпечних умов праці та реалізації в Україні кращих європейських і світових практик промислової безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

Для забезпечення реалізації і захисту прав та інтересів трудящих та членів їх сімей у сфері соціального захисту та соціального страхування.

Оплата праці

Сторони домовились:

2.1. Темпи зростання середньої заробітної плати на підприємствах, організаціях небюджетної сфери усіх форм власності, де її розмір є меншим ніж 1,5 мінімальні заробітні плати, мають бути вищими, ніж прогнозний індекс споживчих цін на відповідний рік.

2.2. Темпи зростання середньої заробітної плати на підприємствах, організаціях небюджетної сфери усіх форм власності, де її розмір перевищує 3 (три) мінімальні заробітні плати, визначаються галузевими угодами з дотриманням гарантій, встановлених чинним законодавством.

2.3. У разі зростання реального ВВП сприяти зростанню реальної заробітної плати темпами, що перевищуватимуть темпи зростання ВВП.

2.4. У 2016 році на підприємствах, в організаціях небюджетної сфери усіх форм власності тарифна ставка робітника I розряду встановлюється у розмірі:

- визначеному відповідною галузевою угодою, укладеною до набрання чинності Угодою;
- не нижче 110 % мінімальної заробітної плати, визначеної Законом, для галузей, в яких не укладено галузеві угоди або положення укладених до набрання чинності Угодою галузевих угод (згідно з реєстром, розміщеним на сайті Міністерства соціальної політики) не регулюють розмір тарифної ставки робітника I розряду.

Сторони до 1 грудня 2016 року проведуть переговори щодо визначення розміру тарифної ставки робітника I розряду на 2017 рік.

2.5. Конкретний розмір мінімальних ставок (окладів) заробітної плати, міжпосадові, міжрозрядні співвідношення встановлюються в галузевих, територіальних угодах і колективних договорах.

2.6. Розмір заробітної плати некваліфікованого працівника небюджетної сфери за повністю виконану норму робочого часу у нормальних умовах праці повинен перевищувати розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, визначений законом.

2.7. Установити перелік і розміри доплат та надбавок до тарифних ставок, окладів і посадових окладів працівників, підприємств, установ і організацій, що мають міжгалузевий характер (крім бюджетної сфери), для встановлення у галузевих, територіальних угодах та колективних договорах згідно із додатком 3 до Угоди.

2.8. Здійснювати постійний моніторинг за своєчасністю і повнотою виплати заробітної плати та сплати єдиного соціального внеску. У разі виникнення загрози або підтвердження фактів несвоєчасності або неповної виплати заробітної плати та сплати єдиного соціального внеску вживати спільних оперативних заходів.

2.9. Кабінет Міністрів під час підготовки внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2016 рік” розгляне можливість наближення термінів підвищення розміру мінімальної заробітної плати.

2.9.1. За підсумками виконання Державного бюджету у I півріччі 2016 року у разі перевиконання дохідної частини бюджету провести переговори щодо можливості збільшення розміру мінімальної заробітної плати у 2016 році та її наближення до фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

2.10. Починаючи з 2016 року, щороку при формуванні основних напрямів бюджетної політики та підготовці проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік передбачати зростання основних державних соціальних стандартів та гарантій (розмірів прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати, посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, мінімальної пенсії, соціальних виплат та допомог) відповідно до критеріїв передбачених Законом України „Про оплату праці” та Конвенціями МОП: 102 про мінімальні норми соціального забезпечення, 117 про основні цілі та норми соціальної політики, 131 про встановлення мінімальної заробітної плати з особливим урахуванням країн, що розвиваються, але не менш ніж на прогнозний рівень інфляції.

Визначення пропозицій щодо розміру мінімальної заробітної плати здійснюється щороку шляхом переговорів Сторін в наступні періоди:

у I кварталі при формуванні основних напрямів бюджетної політики на відповідний рік;

у III кварталі при формуванні законопроекту про Державний бюджет на відповідний рік.

У разі перевищення фактичного рівня інфляції над прогнозним більш ніж на 2 відсоткові пункти сторони протягом двох тижнів проводять консультації і переговори щодо запровадження компенсуючих механізмів знецінення грошових доходів та подають узгоджені пропозиції на розгляд Верховної Ради України.

2.11. Підготувати в рамках соціального діалогу сторін Національної тристоронньої соціально-економічної ради пропозиції щодо проведення комплексного реформування оплати праці та колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин.

2.12. Не допускати без проведення попередніх консультацій (переговорів) із сторонами соціального діалогу відповідно до Порядку здійснення соціального діалогу (додаток 4 до Угоди) ініціювання перегляду норм законів України, постанов Кабінету Міністрів у бік зменшення розмірів доплат, надбавок, винагород, інших заохочувальних та компенсаційних виплат.

2.13. Розробити пропозиції щодо забезпечення єдиних підходів в оплаті праці працівників національних закладів.

2.14. Опрацювати протягом 2016 року можливість зменшення податкового навантаження на заробітну плату.

2.15. Протягом 2016 року розробити та узгодити Методику розрахунку розміру мінімальної заробітної плати.

2.16. Протягом 2016 року розробити та подати до Верховної Ради України законопроект щодо захисту заробітної плати відповідно до розділу III Конвенції № 173 Міжнародної організації праці про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця шляхом створення інституту гарантування таких виплат.

2.17. Проводити постійний моніторинг та регулярно, але не рідше ніж один раз на півріччя обмінюватися інформацією (розглядати за участю відповідних сторін на відповідних рівнях) про стан дотримання положень Угоди у сфері оплати праці та заходи, що вживаються для усунення виявлених порушень.

2.18. Вживати системних заходів для формування негативного ставлення у суспільстві до несвоєчасної виплати та необліковуваної заробітної плати.

2.19. Збільшити частку основної заробітної плати в структурі фонду оплати праці до кінця 2016 року до 62 %, до кінця 2017 року – до 64 %.

Кабінет Міністрів та Сторона роботодавців зобов'язуються:

2.20 Забезпечити, починаючи з 2016 року щорічне зростання середньомісячної заробітної плати в цілому по економіці на рівні вищому ніж прогнозний індекс споживчих цін.

2.21. При застосуванні на підприємствах, організаціях небюджетної сфери усіх форм власності, альтернативних систем оплати праці (безтарифної, грейдової та ін.) встановлювати нижню межу оплати за кваліфіковану працю не нижче розміру тарифної ставки робітника I розряду в небюджетній сфері. До розробки та впровадження систем оплати праці на підприємствах в обов'язковому порядку залучати представників профспілок.

2.22. Протягом дії Угоди шляхом підвищення заробітної плати щороку зменшувати не менш ніж на 3 % частку працівників, які отримують заробітну плату нижче за 2 мінімальні заробітні плати, та не менш ніж на 2 % збільшувати частку працівників, які отримують заробітну плату вище, ніж 4 мінімальні заробітні плати.

2.23. Забезпечувати своєчасну і в повному обсязі виплату заробітної плати на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності.

Кабінет Міністрів зобов'язується:

2.24. Протягом 6 місяців з дня підписання Угоди внести до Верховної Ради України законодавчі пропозиції щодо захисту працівників у випадку затримки виплати заробітної плати на активних підприємствах та на підприємствах – банкрутах.

2.25. Забезпечити до 1 вересня 2016 року погашення заборгованості із виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах державної форми власності та на тих підприємствах, де частка державної форми власності перевищує 50 %, не менш ніж на 50 % від обсягів заборгованості, що склалася станом на 1 січня 2016 року, й не допускати утворення нових зарплатних боргів.

Вжити заходів для повного погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах всіх форм власності.

У разі затримки виплати заробітної плати працівникам надавати на вимогу профспілок інформацію про наявність коштів на рахунках підприємства відповідно до законодавства.

2.26. При формуванні проекту Державного бюджету на відповідний рік проводити переговори щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати в строки та порядку, передбачені Регламентом ведення колективних переговорів щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати (додаток 5 до Угоди).

2.27. У разі, коли розмір мінімальної заробітної плати протягом двох місяців поспіль становитиме менше 35 % середньої заробітної плати в економіці, ініціювати переговори щодо перегляду в установленому порядку розміру мінімальної заробітної плати.

2.28. Щороку до 1 травня та до 1 серпня проводити переговори щодо встановлення розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та посадових окладів працівників бюджетної сфери, яким посадові оклади визначаються окремими рішеннями Кабінету Міністрів, у тому числі державних службовців, з метою поступового наближення розмірів посадових окладів (тарифних ставок) до законодавчо гарантованого рівня.

При підготовці проекту чи внесенні змін до Державного бюджету на відповідний рік розглядати з урахуванням можливостей зведеного бюджету питання щодо:

підвищення розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки на рівні, вищому ніж індекс інфляції, із відповідним забезпеченням збільшення фонду оплати праці;

зменшення грошового розриву між посадовим окладом (тарифною ставкою) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та мінімальною заробітною платою;

відповідного збільшення фонду оплати праці для державних службовців.

2.29. Не допускати збільшення грошового розриву між посадовим окладом (тарифною ставкою) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та мінімальною заробітною платою.

Забезпечити у 2017 році скорочення грошового розриву між розміром посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної

тарифної сітки і мінімальною заробітною платою на рівні, що перевищує прогнозний індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року).

2.30. Розглядати щокварталу за участю представників центральних органів виконавчої влади та профспілок бюджетної сфери результати виконання зведеного бюджету за попередній квартал та пропозиції щодо підвищення заробітної плати у бюджетній сфері, у тому числі для державних службовців, зменшення грошового розриву між посадовим окладом (тарифною ставкою) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та мінімальною заробітною платою за наявності можливостей зведеного бюджету.

Збільшувати посадовий оклад (тарифну ставку) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки на рівні, не меншому ніж:

прогнозний індекс споживчих цін у попередньому році;

прогнозний індекс споживчих цін на плановий рік;

прогнозне збільшення доходів зведеного бюджету планового року відносно попереднього року.

Вжити заходів для системного підвищення середньої заробітної плати в бюджетній сфері.

2.31. При формуванні основних напрямів бюджетної політики та Державного бюджету проводити разом із сторонами соціального діалогу попередні консультації щодо можливості та необхідності відновлення окремих норм та соціальних гарантій, які діяли станом на 1 січня 2014 року, або встановлення нових та у разі необхідності подавати відповідні законодавчі пропозиції.

2.32. Підготувати протягом 2016 року інформацію щодо можливості забезпечення зростання до 2020 року:

2.32.1. Частки оплати праці у валовому внутрішньому продукті не нижче 60 %;

2.32.2. Частки заробітної плати у структурі доходів населення до 65 %.

Профспілкова Сторона зобов'язується:

2.33. Здійснювати громадський контроль за додержанням на підприємствах, в установах та організаціях законодавства про працю, в тому числі за виконанням договірних гарантій з оплати праці та своєчасністю виплати заробітної плати.

2.34. Передбачати відповідні зобов'язання з оплати праці в угодах і колективних договорах.

2.35. Взаємодіяти у вирішенні питань з реалізації права на своєчасну і повну оплату праці з органами виконавчої влади, органами державного нагляду.

2.36. Надавати консультації та правову допомогу працівникам – членам профспілок у захисті їх прав з питань оплати праці, представляти їх інтереси у комісіях по трудових спорах та судах.

2.37. Постійно проводити аналіз і оцінку стану реалізації законодавства з питань оплати праці, вносити пропозиції щодо його удосконалення.

2.38. Інформувати Сторони про випадки порушення законодавства на окремих підприємствах для вжиття необхідних заходів.

Сторони рекомендують для включення до галузевих (міжгалузевих), територіальних угод та колективних договорів питання щодо:

2.39. Норм стосовно темпів зростання середньої заробітної плати.

2.40. Норм стосовно мінімальних рівнів в оплаті праці у позабюджетній сфері.

2.41. Заходів, спрямованих на збільшення частки оплати праці в операційних витратах з реалізованої продукції, робіт, послуг.

2.42. Умов та порядку виплати додаткової компенсації у разі несвоєчасності або неповноти виплати заробітної плати небюджетної сфери.

2.43. Забезпечення нарахування компенсації за несвоєчасну виплату заробітної плати та своєчасну виплату такої компенсації працівникам.

2.44. Забезпечення дотримання вимог частини четвертої статті 77 Бюджетного кодексу України щодо врахування у першочерговому порядку потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати під час затвердження відповідних бюджетів.

Умови та охорона праці

Сторони домовились:

2.45. Спільно опрацювати у 2016 році комплекс заходів щодо забезпечення легалізації трудових відносин на підприємствах, в установах, організаціях з метою скорочення обсягів нелегальної праці та нелегальної зарплати.

2.46. Спільно опрацювати протягом 2016-2017 років пропозиції щодо ратифікації наступних Конвенцій МОП:

2.46.1. № 121 1964 року про допомогу у випадках виробничого травматизму;

2.46.2. № 152 1979 року про техніку безпеки та гігієну праці на портових роботах;

2.46.3. № 167 1988 року про безпеку та гігієну праці у будівництві;

2.46.4. № 187 2006 року про основи, що сприяють безпеці та гігієні праці.

2.47. Рекомендувати Фонду соціального страхування України щорічно передбачати у бюджеті Фонду кошти на:

2.47.1. Проведення навчання представників роботодавців, профспілок, органів виконавчої влади і місцевого самоврядування з питань охорони праці згідно з поданими в установленому порядку заявками;

2.47.2. Запровадження з 2016 року на національному каналі телевізійного проекту „Безпека праці та життєдіяльності”.

2.48. Опрацювати у 2016 році питання удосконалення державної статистичної звітності для об’єктивного спостереження за реальним станом умов та безпеки праці, виробничого травматизму, професійної захворюваності, їх соціально-економічних наслідків, видатків роботодавців на заходи поліпшення умов та безпеки праці.

2.49. Провести консультації щодо застосування паспорта здоров'я працівників підприємств, установ, організацій.

2.50. Сприяти впровадженню системи управління охороною праці на підприємствах всіх форм власності, в тому числі управління ризиками.

2.51. Сприяти здійсненню профілактично-відновлювального лікування та оздоровлення працівників насамперед зайнятих в шкідливих умовах праці, зокрема в санаторіях-профілакторіях, санаторно-курортних закладах шляхом залучення усіх можливих джерел фінансування.

Кабінет Міністрів та Сторона роботодавців зобов'язуються:

2.52. Сприяти наданню роботодавцями на запит первинних профспілкових організацій інформації про здійснення на конкретних підприємствах, в установах, організаціях, заходів щодо:

2.52.1. Належної організації соціально-побутового забезпечення працівників (організація гарячого харчування, робота санітарно-побутових приміщень);

2.52.2. Проведення згідно із законодавством медичних оглядів працівників та своєчасного і повного виконання рекомендацій заключного акта за результатами періодичного медичного огляду працівників;

2.52.3. Своєчасного проведення атестації робочих місць та надання працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці.

Кабінет Міністрів зобов'язується:

2.53. Організувати спільну із сторонами соціального діалогу роботу, в тому числі на рівні відповідних центральних органів виконавчої влади щодо імплементації в національне законодавство норм права ЄС відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, ратифікованих Конвенцій МОП та Європейської соціальної Хартії.

2.54. Надавати щорічно СПО профспілок та СПО роботодавців узагальнену інформацію про стан проведення атестації робочих місць за умовами праці та надання працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці у розрізі видів економічної діяльності та періодичних профілактичних медичних оглядів працівників.

2.55. Переглянути за участю сторін соціального діалогу чинні нормативно-правові акти з питань проведення атестації робочих місць за умовами праці та визначення права працівників на пільги і компенсації за роботу з шкідливими умовами праці та у разі необхідності внести відповідні зміни до них.

2.56. Передбачити в загальнодержавному реєстрі пацієнтів окремий облік первинних звернень за медичною допомогою постраждалих внаслідок травм, реєстрацію, облік виробничих травм та професійних захворювань.

2.57. Забезпечити фінансування заходів Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки, затвердженої Законом України від 4 квітня 2013 року № 178-VII, в межах видатків державних органів, визначених законом, та за рахунок інших джерел.

2.58. Створити протягом 2016 року в центральних органах виконавчої влади, а до кінця 2017 року у місцевих органах виконавчої влади відповідно до Закону України „Про охорону праці" структурні підрозділи або визначити уповноважену особу з охорони праці та забезпечити їх належну роботу в рамках

системи управління охороною праці на державному, галузевому і регіональному рівнях.

2.59. Підготувати для внесення Президентом України в 2016 році проект Закону України щодо ратифікації Конвенції 2006 року про працю в морському судноплавстві.

2.60. Протягом 2016-2017 років розробити узгоджену із соціальними партнерами Концепцію відновлення медицини праці в Україні та здійснення профілактичних заходів із запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням у працівників, зайнятих на виробництвах з шкідливими умовами праці.

2.61. У 2016 році внести на розгляд Кабінету Міністрів Концепцію відновлення медицини праці в Україні та здійснення профілактичних заходів із запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням у працівників, зайнятих на виробництвах з шкідливими умовами праці, а також з комплексом профілактичних заходів, спрямованих на запобігання професійним захворюванням і професійним отруєнням працівників, зменшення кількості смертельних випадків на виробництві від серцево-судинної недостатності та порушення мозкового кровообігу та випадків смерті на робочому місті, не пов’язаних з виробництвом.

2.62. Забезпечити з 2016 року розміщення на офіційному сайті Держпраці зведеної інформації про суб’єктів господарської діяльності, які проводять навчання з питань охорони праці.

2.63. Відповідно до ст. 19 Закону України „Про охорону праці” доручити бюджетним установам щороку передбачати у розрахунках до кошторисів окремим розділом видатки на охорону праці, а головним розпорядникам бюджетних коштів забезпечити контроль за виконанням вказаного доручення.

2.64. Щорічно розглядати на урядовому рівні за участі сторін соціального діалогу стан виробничого травматизму і професійних захворювань в Україні.

Профспілкова Сторона зобов’язується:

2.65. Здійснювати громадський контроль за:

2.65.1. Додержанням роботодавцями на підприємствах, в установах та організаціях законодавства про працю, умов трудових договорів, колективних договорів та угод з оплати праці та своєчасністю виплати заробітної плати;

2.65.2. Додержанням роботодавцями законодавства про охорону праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спецодягом, спецвзуттям, іншими засобами індивідуального та колективного захисту; за реалізацією прав громадян у сфері охорони здоров’я, відновленням професійного здоров’я, медико-соціальної допомоги та вносити за результатами цього контролю відповідні подання керівникам підприємств, установ, організацій, державним контролюючим органам, Кабінету Міністрів.

2.66. У випадку відмови роботодавців усунути порушення трудового законодавства, ініціювати розгляд цих питань відповідними органами державної виконавчої влади, об’єднаннями роботодавців для вжиття необхідних заходів реагування або звернення до судових органів.

2.67. Брати участь у розробленні державної політики у галузі охорони праці, надавати обґрунтовані пропозиції Кабінету Міністрів та відповідним центральним органам виконавчої влади.

2.68. Забезпечити участь представників профспілок у роботі комісій по трудових спорах та комісій з розслідування усіх нещасних випадків на виробництві.

2.69. Забезпечити направлення представників профспілкових організацій на спеціалізоване навчання в рамках відповідної програми Фонду соціального страхування України.

2.70. Організувати роботу штатних правових і технічних інспекторів праці профспілок в основних виробничих і бюджетних галузях та регіонах, надання ними організаційної, методичної і консультативної допомоги уповноваженим активістам первинних організацій в трудових колективах.

Сторони рекомендують для включення до галузевих (міжгалузевих), територіальних угод і колективних договорів питання щодо:

2.71. Оздоровлення працівників, які працюють у шкідливих та важких умовах праці.

2.72. Забезпечення здійснення права на охорону праці та соціальний захист працівників у повному обсязі відповідно до національного законодавства та міжнародних актів, ратифікованих Україною та передбачених Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

2.73. Організації для працівників та представників профспілок на підприємстві, в організації чи установі необхідного навчання з питань охорони праці.

2.74. Організації своєчасного і кваліфікованого надання першої домедичної та невідкладної медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і аварій на виробництві, створення служб гігієни праці.

2.75. Безперешкодного доступу до робочих місць представників відповідної профспілки для здійснення громадського контролю за додержанням законодавства про працю та про охорону праці, соціально-економічних прав працівників.

2.76. Залучення сторонами соціального діалогу відповідного рівня, при потребі, позаштатних технічних радників (експертів, фахівців) для кваліфікованого розгляду окремих аспектів безпеки і гігієни праці.

2.77. Недопущення притягнення до відповідальності працівників внаслідок вчинених ними належним чином дій щодо захисту своїх прав з питань охорони праці, або працівників, які відмовились від виконання роботи чи залишили роботу і мали достатні підстави вважати, що вона становить безпосередню й серйозну небезпеку для їх життя чи здоров'я, життя та здоров'я інших людей.

2.78. Спрямування коштів на охорону праці в обсязі не менше законодавчо встановленого мінімального рівня витрат на охорону праці та коштів, визначених відповідною колективною угодою.

2.79. Здійснення заходів, спрямованих на поліпшення умов праці та приведення їх у відповідність до вимог законодавства про охорону праці.

2.80. Впровадження прогресивних технологій, досягнень науки і техніки з охорони праці, засобів механізації, автоматизації та роботизації ділянок виробництва з важкими та шкідливими умовами праці з метою зменшення негативної дії шкідливих факторів на працівників та попередження професійних захворювань.

2.81. Запровадження скороченої тривалості робочого часу (із збереженням заробітної плати) для жінок, які мають дітей віком до 14 років або дитину-інваліда без зменшення оплати праці.

2.82. Організації спільної профілактичної роботи сторін соціального діалогу для попередження виробничого травматизму і професійних захворювань.

Соціальний захист працюючих

Сторони домовились:

2.83. Підготувати протягом 2016 року проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про прожитковий мінімум” стосовно нових підходів щодо методології визначення прожиткового мінімуму відповідно до конвенцій МОП.

2.84. Провести протягом 2016-2017 років тристоронні консультації за участі міжнародних експертів щодо удосконалення системи державних соціальних стандартів та гарантій з метою їх наближення до міжнародних стандартів.

2.85. Щорічно здійснювати обговорення результатів моніторингу та оцінки забезпечення гідної праці в Україні.

2.86. Проводити реформування системи соціальних пільг та податкових пільг соціального спрямування в рамках соціального діалогу з метою вироблення узгоджених рішень.

2.87. Проводити консультації з метою зближення позицій сторін щодо змін законодавства з питань загальнообов’язкового державного соціального страхування, структурних перетворень у фондах соціального страхування, розміру та розподілу єдиного соціального внеску, розмірів страхових виплат та надання послуг.

2.88. Вживати заходів з удосконалення системи пенсійного забезпечення, порядку перерахунку, осучаснення та індексації пенсій, розвитку накопичувальної пенсійної системи, звільнення солідарної пенсійної системи від невластивих їй виплат.

2.89. Удосконалити систему пільгового пенсійного забезпечення осіб, зайнятих на роботах із шкідливими і важкими умовами праці, у т. ч. проведення та використання результатів атестації робочих місць за умовами праці, порядок фінансового покриття витрат на виплату цих пенсій тощо.

2.90. Рекомендувати під час укладання галузевих, територіальних угод і колективних договорів включення до них зобов’язань щодо додаткового соціального захисту ветеранів праці та людей похилого віку, малозабезпечених та інших вразливих категорій осіб.

2.91. З урахуванням результатів опрацювання науково-дослідних робіт „Підготовка до підписання Європейського кодексу соціального забезпечення” і „Підготовка до ратифікації 24 пунктів Європейської соціальної хартії

(переглянутої), до яких Україна не приєдналася” вивчити питання можливості приєднання України до:

2.91.1. Європейського кодексу соціального забезпечення;

2.91.2. Окремих пунктів Європейської соціальної хартії (переглянутої), до яких Україна не приєдналася при ратифікації.

2.92. Підготувати за участю сторін соціального діалогу узгоджені законодавчі пропозиції щодо вдосконалення механізму індексації грошових доходів населення.

2.93. Щороку до 1 липня проводити тристоронні консультації із визначення економічно і соціально обґрунтованого розміру єдиного соціального внеску та пропорції його розподілу за видами соціального страхування.

2.94. Провести до 1 жовтня 2016 року консультації щодо відновлення щорічного (з 1 березня) перерахунку щомісячних страхових виплат для потерпілих на виробництві та можливості підвищення мінімального розміру допомоги по безробіттю для застрахованих осіб.

2.95. Здійснювати упереджувальні заходи соціального захисту вразливих категорій громадян з метою мінімізації негативного впливу підвищення цін/тарифів на рівень життя населення.

2.96. Забезпечувати інформаційну відкритість Пенсійного фонду України, розширити публікування прогнозних та аналітичних матеріалів, статистичні дані стосовно надходження коштів до Пенсійного фонду, кількості пенсіонерів (у т. ч. за видами одержуваних пенсій) та середніх розмірів пенсій, одержувачів різних пенсійних виплат.

2.97. Опрацювати питання щодо збільшення представництва об’єднань профспілок та організацій роботодавців у складі правління Пенсійного фонду України .

Кабінет Міністрів зобов’язується:

2.98. Надавати СПО об'єднань профспілок та СПО сторони роботодавців, які є Сторонами, інформацію про:

2.98.1. Фактичну величину прожиткового мінімуму на одну особу на місяць та для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення (з урахуванням обов’язкових платежів), в цілому по Україні разом із відповідними розрахунками – щомісяця;

2.98.2. Основні показники рівня життя населення та бідності у цілому по Україні та в розрізі регіонів – щокварталу;

2.98.3. Стан розроблення та затвердження соціальних стандартів і нормативів – двічі на рік.

2.99. Опрацювати з урахуванням можливостей Пенсійного фонду України та державного бюджету питання щодо відновлення норми Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” стосовно щорічного перерахунку пенсій у зв’язку із зростанням середньої заробітної плати в минулому році та щодо поступового зменшення розриву у розмірах пенсій, призначених у різні роки.

2.100. Центральні органи виконавчої влади та державні колегіальні органи, які є головними розробниками нормативно-правових актів з питань регулювання

чинних тарифів для населення на електроенергію, газ, послуги транспорту і зв'язку приймають рішення після обговорення у відповідних постійно діючих тристоронніх дорадчих органах, утворених за участю представників СПО об'єднань профспілок та СПО сторони роботодавців, які є Сторонами.

2.101. Проводити тристоронні консультації перед прийняттям Кабінетом Міністрів рішень щодо субсидій за спожиті населенням житлово-комунальні послуги.

Гуманітарні питання, молодіжна політика, задоволення духовних потреб населення

Сторони домовились:

2.102. Вживати заходів для підвищення якості надання послуг з оздоровлення і відпочинку дітей, учнів і студентів із залученням всіх можливих джерел фінансування.

2.103. Передбачити включення до регіональних програм соціально-економічного розвитку питань щодо:

2.103.1. Оздоровлення та відпочинку дітей, у тому числі збереження мережі та відновлення роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

2.103.2. Збільшення чисельності працевлаштованих на перше робоче місце випускників ;

2.103.3. Виділення земельних ділянок для індивідуального будівництва і колективної забудови під МЖК в порядку, встановленому Земельним кодексом України;

2.103.4. Розвитку програм забезпечення молоді житлом;

2.103.5. Розвитку фізичної культури і спорту та патріотичного виховання;

2.103.6. Збереження та сприяння діяльності молодіжних центрів праці.

2.104. Підвищувати престижність робітничих професій серед молоді, як фундаментальних в розвитку національної економіки.

2.105. Сприяти вирішенню питань забезпечення молоді житлом шляхом удосконалення чинних (чи розробки нових) механізмів щодо:

2.105.1. Надання пільгових довготермінових кредитів;

2.105.2. Участі в програмах молодіжного житлового будівництва;

2.105.3. Забезпечення службовим житлом;

2.105.4. Компенсації відсоткової ставки по іпотечним кредитам;

2.105.5. Надання житла в оренду;

2.105.6. Сплати підприємствами першого внеску за придбання квартири робітниками;

2.105.7. Спрощення умов участі молоді у державній програмі Пільгового довготермінового кредитування молодих сімей та одиноких молодих громадян на будівництво (реконструкцію) і придбання житла.

2.106. Проводити консультації щодо соціальних гарантій осіб, які навчаються, та молоді у частині рівня стипендіального забезпечення, оздоровлення, забезпечення житлом, працевлаштування та надання першого робочого місця, відновлення надання одноразової грошової допомоги

випускникам вищих навчальних закладів, які працевлаштуються у сільській місцевості, та вносити узгоджені пропозиції.

2.107. Проводити щороку оздоровлення і відпочинок дітей із залученням додаткових джерел фінансування.

2.108. Опрацювати до 1 вересня 2016 року питання щодо термінів поступового збільшення розміру мінімальної академічної стипендії до рівня прожиткового мінімуму в розрахунку на одну особу на місяць з урахуванням можливостей бюджету.

Кабінет Міністрів зобов'язується:

2.109. Щороку передбачати у державному бюджеті України на відповідний рік кошти на:

2.109.1. Фінансову підтримку всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств „Україна", „Спартак", „Колос", „Динамо";

2.109.2. Надання кредитів на здобуття вищої освіти;

2.109.3. Фінансову підтримку діяльності молодіжних та дитячих громадських організацій на виконання загальнодержавних програм з питань сім'ї, жінок, молоді та дітей.

2.110. Провести консультації з приводу виконання положень Законів України „Про зайнятість населення", „Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні" щодо реалізації права молоді на перше робоче місце, за результатами яких підготувати відповідні законодавчі пропозиції.

2.111. Забезпечувати виконання Програми сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року.

2.112. Розробити і затвердити „Типове положення „Про студентський та учнівський гуртожитки".

Кабінет Міністрів та Сторона роботодавців зобов'язуються:

2.113. Вживати заходів з метою удосконалення профорієнтаційної роботи з молоддю, у тому числі з учнями, підвищення їх мотивації до трудової діяльності за професіями і спеціальностями, затребуваними на ринку праці.

Сторони рекомендують для включення до галузевих (міжгалузевих), територіальних угод питання щодо:

2.114. Визначення узгоджених пропозицій щодо поетапного збільшення обсягів фінансування навчальних закладів:

2.114.1. Для здобуття безоплатної професійно-технічної освіти;

2.114.2. Оновлення матеріально-технічної бази ПТНЗ, в т. ч. з метою підвищення престижності робітничих професій.

Сторони рекомендують для включення до територіальних угод питання щодо:

2.115. Можливого звільнення дитячих оздоровчих закладів та позашкільних навчальних закладів спортивного профілю від оподаткування земельним податком та податком на нерухоме майно.

2.116. Передбачення коштів на фінансову підтримку дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

2.117. Пільгового перевезення студентів ВНЗ та учнів ПТНЗ залізничним та автотранспортом.

2.118. Передбачення коштів на фінансову підтримку діяльності молодіжних та дитячих громадських організацій на виконання регіональних програм з питань сім'ї, жінок, молоді та дітей.

Розділ III
Соціальний діалог

З метою сприяння соціальній інтеграції суспільства, формуванню соціальної солідарності і відповідальності, збалансування інтересів сторін соціального діалогу для подальших прогресивних перетворень країни, досягнення результативності соціального діалогу,

Сторони домовилися:

3.1. Здійснювати соціальний діалог з питань формування та реалізації державної соціально-економічної політики і трудових відносин у формах обміну інформацією, консультацій, переговорів, узгоджувальних нарад, робочих зустрічей тощо.

3.2. У процесі розроблення законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів з питань формування та реалізації державної соціально-економічної політики і трудових відносин (далі – проекти актів) соціальний діалог здійснювати у порядку, визначеному в додатку 4 до Угоди.

3.3. Забезпечувати участь уповноважених представників профспілкової Сторони та Сторони роботодавців у засіданнях Кабінету Міністрів та Урядових комітетів, надавати їм можливість представляти позицію Сторін при обговоренні і прийнятті рішень з питань формування та реалізації державної соціальної, економічної політики, регулювання трудових відносин.

3.4. Здійснювати обмін інформацією про виявлені факти порушень конвенцій МОП, інших міжнародних договорів, учасником яких є Україна, та національного законодавства щодо забезпечення прав і гарантій діяльності профспілок, організацій роботодавців, їх об'єднань з метою вжиття заходів до їх усунення.

3.5. Протягом першого року дії Угоди здійснити аналіз відповідності чинного законодавства положенням Конвенції МОП № 151 „Про захист права на організацію та процедури визначення умов зайнятості на державній службі" та вжити підготовчих заходів для її ратифікації.

3.6. Проводити безоплатно обмін інформацією, документами і матеріалами, статистичними даними з питань, що визначені цією Угодою, для виконання взятих на себе зобов’язань та здійснення взаємного контролю.

3.7. Надавати організаційну та методичну допомогу учасникам соціального діалогу на всіх рівнях з питань колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин, укладення угод і колективних договорів та забезпечення їх виконання.

3.8. Здійснювати систематичне висвітлення у засобах масової інформації домовленостей, досягнутих під час проведення консультацій і переговорів сторін соціального діалогу, та оприлюднення інформації про стан виконання взятих на себе зобов’язань.

3.9. Здійснити аналіз національного законодавства та кращих європейських практик ведення соціального діалогу, за його результатами розробити узгоджені пропозиції про внесення змін та доповнень до чинного законодавства.

3.10. Забезпечити безперервність роботи органів соціального діалогу, у т.ч. шляхом розроблення дієвого механізму оперативного формування складу сторін у таких органах.

3.11. З метою підвищення культури ведення соціального діалогу, поширення європейських цінностей і принципів впроваджувати в практику трудових та соціально-економічних відносин сучасні форми і методи соціального діалогу шляхом проведення навчань, семінарів, конференцій, „круглих столів”, тренінгів тощо.

Кабінет Міністрів зобов’язується:

3.12. Забезпечити у разі звернення репрезентативних всеукраїнських профспілок та їх об’єднань і/або репрезентативних об’єднань організацій роботодавців, утворення протягом двох місяців галузевих (міжгалузевих) тристоронніх або двосторонніх соціально-економічних рад.

Рекомендації сторонам соціального діалогу іншого рівня:

3.13. Учасникам колективних переговорів з укладення галузевих (міжгалузевих), територіальних угод та колективних договорів застосовувати визначені Угодою засади ведення соціального діалогу та форми взаємодії сторін на відповідному рівні.

3.14. Сторонам галузевих (міжгалузевих) соціально-економічних рад у галузях економіки, де в тарифах, товарах (цінах) суб'єктів природних монополій здійснюється державне регулювання (встановлення) фондів оплати праці, залучати до роботи ради представників органу, що здійснює державне регулювання у відповідній галузі.

3.15. Сторонам галузевих (міжгалузевих) угод у галузях економіки, де в тарифах, товарах (цінах) суб'єктів природних монополій здійснюється державне регулювання (встановлення) фондів оплати праці, під час колективних переговорів з укладення угоди залучати представника органу, що здійснює державне регулювання у відповідній галузі.

3.16. Залучати представників профспілкових організацій у порядку, визначеному законодавством та/або колективними договорами до участі в роботі органів управління суб’єктів господарювання та за їх пропозицією – до розроблення і внесення змін до:

3.16.1. Статутів підприємств у частині повноважень профспілок представляти інтереси працівників та захищати їх соціально-економічні, трудові права;

3.16.2. Внутрішніх документів підприємств (правил трудового розпорядку, програм розвитку персоналу тощо);

3.16.3. Фінансових планів у частині соціально-економічного розвитку державних підприємств, інших суб’єктів господарювання, у статутному капіталі яких понад 50 % акцій (часток, паїв) належить державі, їх дочірніх підприємств;

3.16.4. Порядку розподілу і використання частини прибутку, що залишається у розпорядженні державних підприємств, інших суб’єктів господарювання, у статутному капіталі яких понад 50 % акцій (часток, паїв) належить державі, на соціально-економічний розвиток.

3.17. Проводити у визначеному колективним договором порядку за рахунок коштів підприємства (з урахуванням його фінансових можливостей) навчання представників, які беруть участь у роботі наглядової ради або інших органів управління господарського товариства.

Заключні положення

Сторони домовились:

Забезпечити у межах своїх повноважень реалізацію Угоди відповідно до заходів щодо виконання її положень.

Кожна зі Сторін не пізніше чотирьох місяців після підписання Угоди та проведення спільних консультацій затверджує зазначені заходи та надсилає іншим Сторонам.

Опублікувати Угоду в газетах „Урядовий кур’єр”, „Профспілкові вісті”, інших засобах масової інформації та розмістити на офіційних веб-сайтах суб'єктів Сторін.

У місячний строк після підписання Угоди спільно розробити критерії оцінки виконання її положень.

Здійснювати в рамках своїх повноважень контроль за виконанням Угоди згідно з Регламентом здійснення контролю за виконанням Генеральної угоди (додаток 6 до Угоди).

Підготувати узгоджені пропозиції щодо змін законодавства про колективні договори і угоди та про вирішення трудових спорів та сприяти їх прийняттю Верховною Радою України.

Рекомендувати сторонам соціального діалогу на галузевому і територіальному рівнях протягом трьох місяців після підписання Угоди привести у відповідність до її положень галузеві (міжгалузеві), територіальні угоди.

Рекомендувати включати до галузевих (міжгалузевих), територіальних угод і колективних договорів питання щодо порядку вирішення трудових спорів.

Зміни та доповнення до Угоди вносяться за взаємною згодою Сторін після проведення колективних переговорів.

У разі внесення змін до законодавства, що стосується положень Угоди, Сторони в обов'язковому порядку розглядають за ініціативою будь-якої із Сторін, пропозиції щодо внесення відповідних змін та доповнень до Угоди.

Угода підписана у трьох примірниках, які зберігаються у кожної із Сторін і мають однакову юридичну силу.

Угоду підписали:

Від Сторони органів виконавчої влади:	**Від Сторони роботодавців:**	**Від профспілкової Сторони:**
Прем'єр-міністр України	**Перший заступник Голови Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні**	**Голова Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні**
В. ГРОЙСМАН	**О. МІРОШНИЧЕНКО**	**Г. ОСОВИЙ**

Міністр соціальної політики України

А. РЕВА

Додаток 1 до Угоди

Всеукраїнські об’єднання організацій роботодавців, які входять до Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні

1. Конфедерація роботодавців України.
2. Міжнародна організація роботодавців підприємств галузі залізничного транспорту „Федерація залізничників України”.
3. Об’єднання організацій роботодавців України.
4. Федерація роботодавців України.

ПЕРЕЛІК
організацій роботодавців, які входять до складу всеукраїнських об’єднань організацій роботодавців
(довідково)

Територіальні організації роботодавців

1. Всеукраїнська асоціація роботодавців.
2. Вінницьке обласне об’єднання організацій роботодавців.
3. Волинське обласне об’єднання організацій роботодавців.
4. Громадська організація „Об’єднання організацій роботодавців Луганської області”.
5. Житомирська обласна організація роботодавців.
6. Житомирське обласне об’єднання організацій роботодавців.
7. Закарпатська обласна організація роботодавців „Рутенія”.
8. Закарпатське обласне об'єднання організацій роботодавців „Краяни”.
9. Запорізька обласна федерація роботодавців.
10. Запорізький обласний союз промисловців і підприємців (роботодавців) „Потенціал”.
11. Івано-Франківська обласна організація підприємців, роботодавців та орендарів.
12. Івано-Франківське обласне об’єднання організацій роботодавців.
13. Київська міська асоціація роботодавців.
14. Київське обласне об’єднання організацій роботодавців „Форум”.
15. Київське обласне об'єднання організацій роботодавців.
16. Кіровоградське обласне об'єднання організацій роботодавців.

17. Луганський обласний союз роботодавців.
18. Львівське обласне об’єднання організацій роботодавців „Об’єднання роботодавців Львівської області”.
19. Львівське обласне об’єднання організацій роботодавців.
20. Миколаївська обласна організація роботодавців „Промисловці та підприємці Миколаївщини”.
21. Об’єднання організацій роботодавців „Кіровоградське обласне об’єднання організацій роботодавців „Співробітництво”.
22. Об’єднання організацій роботодавців „Одеське обласне об’єднання роботодавців”.
23. Об’єднання організацій роботодавців „Полісся” Рівненської області.
24. Об’єднання організацій роботодавців Волині.
25. Об’єднання роботодавців Кіровоградської області.
26. Об’єднання організацій роботодавців Автономної Республіки Крим.
27. Об’єднання організацій роботодавців Донецької області.
28. Об’єднання організацій роботодавців Житомирської області.
29. Об’єднання організацій роботодавців Рівненської області.
30. Об’єднання організацій роботодавців Харківської області „Граніт”.

31. Об’єднання організацій роботодавців Херсонщини.
32. Об’єднання організацій роботодавців Хмельницької області.
33. Обласна організація роботодавців „Рівненщина”.
34. Обласне об’єднання організацій роботодавців „Закарпаття”.
35. Одеська обласна асоціація роботодавців Півдня України.
36. Організація роботодавців Вінницької області „Прогрес”.
37. Організація роботодавців Київської області.
38. Організація роботодавців Львівської області.
39. Організація роботодавців Тернопільської області.
40. Організація роботодавців Хмельницької області.
41. Організація роботодавців Чернівецької області.
42. Перше Київське об’єднання організацій роботодавців „Столиця”.
43. Полтавська обласна організація роботодавців.
44. Полтавське обласне об’єднання організацій роботодавців.
45. Регіональна організація роботодавців Черкащини.
46. Республіканська організація роботодавців „Організація роботодавців Криму”.
47. Республіканське об’єднання організацій роботодавців Криму.
48. Севастопольська міська організація роботодавців „РАЗОМ”.
49. Севастопольське міське об’єднання організацій роботодавців.
50. Спілка об'єднань громадян „Об’єднання організацій роботодавців Одеської області”.
51. Сумська обласна організація роботодавців „Сумщина промислова”.
52. Сумське обласне об’єднання організацій роботодавців „Сумський регіон-2012”.
53. Тернопільська обласна організація роботодавців.
54. Тернопільське обласне об’єднання організацій роботодавців.

55. Федерація організацій роботодавців Дніпропетровщини.
56. Федерація організацій роботодавців Сумської області.
57. Федерація роботодавців міста Києва.
58. Федерація роботодавців Чернівецької області.
59. Федерація роботодавців Чернігівщини.
60. Харківське обласне об’єднання організацій роботодавців „Слобожанщина”.
61. Херсонська обласна організація роботодавців.
62. Херсонське обласне об’єднання організацій роботодавців.
63. Черкаське обласне об’єднання організацій роботодавців.
64. Чернігівська обласна організація роботодавців „Співдружність”.
65. Чернігівське обласне об’єднання організацій роботодавців.

Галузеві організації роботодавців

1. Асоціація підприємств виробників та ремонтників сільськогосподарської техніки України.
2. Асоціація роботодавців торгівлі та комерційної сфери економіки України.
3. ВМГО „Українська ліга молодих підприємців”.
4. Всеукраїнське галузеве об’єднання організацій роботодавців побутового обслуговування населення.
5. Всеукраїнське галузеве об’єднання організацій роботодавців – виробників технічних засобів реабілітації та медичних виробів.
6. Всеукраїнське галузеве об'єднання організацій роботодавців хімічної промисловості.
7. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців санаторно-курортних та оздоровчих закладів.
8. Всеукраїнське об’єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.
9. Всеукраїнське об’єднання обласних організацій роботодавців підприємств гірничодобувної галузі „Федерація роботодавців гірників України”.
10. Всеукраїнське об’єднання обласних організацій роботодавців підприємств легкої промисловості „Укрлегпром”.
11. Всеукраїнське об’єднання обласних організацій роботодавців підприємств житлово-комунальної галузі „Федерація роботодавців ЖКГ України”.
12. Всеукраїнське об’єднання обласних організацій роботодавців підприємств машинобудівної та металообробної галузей „Металіндустрія-Україна”.
13. Всеукраїнське об’єднання обласних організацій роботодавців у сфері телекомунікаційних та інформаційних технологій.
14. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців „Всеукраїнська Федерація роботодавців у сфері туризму України”.
15. Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців „Федерація роботодавців паливно-енергетичного комплексу України”.
16. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців „Федерація роботодавців скляної промисловості України”.

17. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців „Федерація роботодавців у сфері телерадіо-, видавничої, рекламної та інформаційної діяльності”.
18. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців „Федерація роботодавців машинобудівної промисловості”.
19. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців „Федерація роботодавців у сфері оцінки та землеустрою України”.
20. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців „Федерація роботодавців автомобільної галузі”.
21. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців автомобільного транспорту „Укравтотранс”.
22. Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців в сфері будівництва, проектування та архітектури.
23. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців галузі культури, відпочинку та розваг „Всеукраїнська спілка підприємців індустрії розваг”.
24. Всеукраїнське об’єднання організацій роботодавців транспорту „Федерація роботодавців транспорту України”.
25. Київська міська галузева організація роботодавців „Асоціація виробників і постачальників науково-технічної та інноваційної продукції”.
26. Об’єднання організацій роботодавців „Всеукраїнська конфедерація роботодавців житлово-комунальної галузі України.
27. Об’єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України.
28. Українська Федерація роботодавців охорони здоров’я.

Додаток 2 до Угоди

Перелік всеукраїнських об'єднань профспілок та їх членських організацій – суб'єктів Генеральної угоди на 2016 – 2017роки

Федерація професійних спілок України

1. Професійна спілка авіабудівників України
2. Професійна спілка авіапрацівників України
3. Професійна спілка працівників автомобільного транспорту та шляхового господарства України
4. Професійна спілка працівників автомобільного та сільськогосподарського машинобудування України
5. Професійна спілка працівників агропромислового комплексу України
6. Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
7. Професійна спілка працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України
8. Всеукраїнська професійна спілка виробничників і підприємців
9. Професійна спілка працівників вугільної промисловості України
10. Професійна спілка працівників газових господарств України
11. Професійна спілка працівників геології, геодезії та картографії України
12. Професійна спілка працівників державних установ України
13. Професійна спілка працівників енергетики та електротехнічної промисловості України
14. Професійна спілка працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України
15. Професійна спілка працівників зв'язку України
16. Професійна спілка працівників інноваційних і малих підприємств України
17. Професійна спілка працівників підприємств з іноземними інвестиціями, господарських товариств, організацій та установ
18. Професійна спілка працівників космічного та загального машинобудування України
19. Професійна спілка працівників культури України
20. Професійна спілка працівників лісових галузей України
21. Професійна спілка працівників лісового господарства України
22. Професійна спілка працівників машинобудування та металообробки України
23. Професійна спілка машинобудівників та приладобудівників України
24. Професійна спілка трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України
25. Професійна спілка працівників молодіжних житлових комплексів та комітетів місцевого самоврядування України
26. Професійна спілка робітників морського транспорту України
27. Професійна спілка працівників нафтової і газової промисловості України

28. Професійна спілка працівників оборонної промисловості України
29. Професійна спілка працівників освіти і науки України
30. Професійна спілка працівників охорони здоров'я України
31. Професійна спілка працівників Пенсійного фонду України
32. Професійна спілка працівників радіоелектроніки та машинобудування України
33. Професійна спілка працівників рибного господарства України
34. Українська професійна спілка працівників річкового транспорту
35. Професійна спілка працівників соціальної сфери України
36. Професійна спілка працівників споживчої кооперації України
37. Професійна спілка працівників суднобудування України
38. Професійна спілка таксистів України
39. Професійна спілка працівників текстильної та легкої промисловості України
40. Всеукраїнська професійна спілка працівників і підприємців торгівлі, громадського харчування та послуг
41. Всеукраїнська незалежна професійна спілка працівників транспорту
42. Всеукраїнська професійна спілка „Футбол України"
43. Професійна спілка працівників хімічних та нафтохімічних галузей промисловості України

Федерація профспілок транспортників України

1. Профспілка залізничників і транспортних будівельників України
2. Всеукраїнська профспілка „Федерація профспілок авіапрацівників радіолокації, радіонавігації і зв'язку України"
3. Всеукраїнська профспілка пілотів
4. Федерація морських профспілок України

Конфедерація Вільних профспілок України

1. Незалежна профспілка гірників України
2. Вільна профспілка медичних працівників України
3. Вільна профспілка освіти і науки України
4. Всеукраїнська професійна спілка „Захист справедливості"
5. Вільна профспілка залізничників України
6. Вільна профспілка підприємців України
7. Всеукраїнська професійна спілка „Рідна земля"
8. Професійна спілка - Асоціація льотного складу цивільної авіації України
9. Всеукраїнська профспілка працездатних інвалідів
10. Всеукраїнська професійна спілка „Незалежна медіа-профспілка України"

Об'єднання всеукраїнських автономних профспілок

1. Вільна профспілка машиністів України
2. Профспілка працівників Збройних Сил України
3. Всеукраїнська професійна спілка працівників кооперації та інших форм

підприємництва

4. Всеукраїнська професійна спілка працівників органів державної фіскальної служби
5. Всеукраїнська профспілка працівників харчової, переробної промисловості та суміжних галузей
6. Всеукраїнська професійна спілка харчової та переробної промисловості
7. Професійна спілка працівників Національної Академії наук України

Об'єднання всеукраїнських профспілок і профоб'єднань „Єдність”

1. Профспілка атестованих працівників органів внутрішніх справ України
2. Незалежна галузева профспілка енергетиків України
3. Всеукраїнська профспілка робітників морського транспорту України
4. Всеукраїнська незалежна профспілка працівників сфери страхування та фінансової діяльності

додаток 3 до Угоди

ПЕРЕЛІК І РОЗМІРИ ДОПЛАТ ТА НАДБАВОК
до тарифних ставок, окладів і посадових окладів працівників, підприємств, установ і організацій, що мають міжгалузевий характер (крім бюджетної сфери), для встановлення у галузевих, територіальних угодах та колективних договорах

Найменування доплат і надбавок	Розміри доплат і надбавок
ДОПЛАТИ:	
За суміщення професій (посад)	доплата одному працівнику не обмежується максимальним розміром і встановлюється в межах економії фонду заробітної плати за тарифною ставкою і окладом суміщуваної посади працівника
За розширення зони обслуговування або збільшення обсягу робіт	розмір доплати одному працівнику не обмежується і визначається наявністю економії за тарифними ставками і окладами, які могли б виплачуватися за умови дотримання нормативної чисельності працівників
За виконання обов’язків тимчасово відсутнього працівника	до 100 відсотків тарифної ставки (окладу, посадового окладу) відсутнього працівника
За роботу у важких і шкідливих та особливо важких і особливо шкідливих умовах праці	за роботу у важких і шкідливих умовах праці — 4, 8 і 12 відсотків тарифної ставки (окладу) за роботу в особливо важких і особливо шкідливих умовах праці — 16, 20 і 24 відсотки тарифної ставки (окладу)
За інтенсивність праці	до 12 відсотків тарифної ставки (окладу)
На період освоєння нових норм трудових затрат	підвищення відрядних розцінок до 20 відсотків підвищення тарифних ставок до 10 відсотків
За керівництво бригадою (бригадиру, не звільненому від основної роботи)	доплата диференціюється залежно від кількості робітників у бригаді (до 10, понад 10, понад 25 осіб) конкретний розмір доплати:

	визначається галузевими (регіональними) угодами залежно від розміру ставки розряду, присвоєного бригадиру якщо чисельність ланки становить більше ніж п’ять осіб, ланковим встановлюється доплата в розмірі до 50 відсотків відповідної доплати бригадира
За роботу у вечірній час — з 18 до 22 години (при багатозмінному режимі роботи)	20 відсотків годинної тарифної ставки (окладу, посадового окладу) за кожну годину роботи в такий час
За роботу в нічний час	35 відсотків годинної тарифної ставки (посадового окладу) за кожну годину роботи в цей час
НАДБАВКИ:	
За високу професійну майстерність	диференційовані надбавки до тарифних ставок (окладів) робітників: III розряду — 12 відсотків IV розряду — 16 відсотків V розряду — 20 відсотків VI і вищих розрядів — 24 відсотки тарифної ставки (окладу)
За класність водіям легкових і вантажних автомобілів, автобусів	водіям: 2-го класу — 10 відсотків, 1-го класу — 25 відсотків установленої тарифної ставки за відпрацьований водієм час
За класність машиністам електровозів, тепловозів, електропоїздів, дизель-поїздів	до 25 відсотків установленої тарифної ставки за відпрацьований машиністом час
За високі досягнення у праці	до 50 відсотків посадового окладу
За виконання особливо важливої роботи на певний термін	до 50 відсотків посадового окладу

додаток 4 до Угоди

ПОРЯДОК
здійснення соціального діалогу при розробленні проектів законів, інших нормативно-правових актів

1. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, які є головними розробниками нормативно-правових актів, забезпечують проведення узгоджувальних процедур із профспілковою Стороною та Стороною роботодавців щодо проектів нормативно-правових актів з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин відповідно до цього Порядку, Закону України „Про соціальний діалог в Україні”, Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 (із змінами), та Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731 (із змінами).

2. Головний розробник проекту нормативно-правового акта з питань, визначених у пункті 1 цього Порядку, забезпечує представникам профспілкової Сторони та Сторони роботодавців:

- можливість ознайомлення з проектом нормативно-правового акта;
- розгляд пропозицій та зауважень до проекту нормативно-правового акта;
- включення представників Сторін до складу робочої групи з розроблення проекту нормативно-правового акта (у разі її утворення).

У разі утворення робочої групи з розроблення проекту нормативно-правового акта (комісії, авторського колективу тощо) розробник інформує профспілкову Сторону і Сторону роботодавців про мету проекту з обґрунтуванням доцільності його прийняття та строків підготовки.

Профспілкова Сторона і Сторона роботодавців надають у зазначений розробником строк пропозиції стосовно своїх представників до складу робочої групи.

3. Розробник надсилає проекти нормативно-правових актів із зазначенням строку подання пропозицій і зауважень до профспілкової Сторони і Сторони роботодавців (на паперовому та електронному носіях, у тому числі засобами факсимільного зв’язку).

4. Проект акта законодавства, надісланий розробником профспілковій Стороні та Стороні роботодавців, розглядається протягом десяти робочих днів з дати отримання, а у виняткових випадках, відповідно до звернення розробника, у більш стислий строк, що не може бути меншим ніж 3 (три) робочі дні.

5. Розробник проекту акта розглядає пропозиції та зауваження Сторін і, за наявності істотних розбіжностей у позиціях Сторін, вживає в межах компетенції заходів для їх врегулювання.

додаток 5 до Угоди

Регламент ведення колективних переговорів щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати

1. Ведення переговорів з підготовки пропозицій щодо встановлення розмірів мінімальної заробітної плати здійснюється спільною робочою комісією повноважних представників Сторін (далі — Комісія).

2. Склад Комісії повинен бути сформований з рівної кількості представників Сторін (по 8 осіб) та затверджений не пізніше 25 лютого року, що передує наступному бюджетному періоду, керівниками робочих комісій Сторін.

3. Організаційне забезпечення першого засідання Комісії, яке проводиться до 5 березня року, що передує наступному бюджетному періоду, покладається на Міністерство соціальної політики.

Дата та місце проведення наступного засідання визначається Сторонами.

4. Кожна із Сторін обирає або призначає співголову Комісії та його заступника, які уповноважені підписувати протоколи та рішення Комісії.

Засідання Комісії ведуть почергово співголови комісії від Сторін, а у разі їх відсутності — заступники.

5. Переговори проводяться поетапно протягом двох – чотирьох засідань:

до подання Кабінетом Міністрів проекту основних напрямів бюджетної політики на відповідний рік (до 15 березня року, що передує наступному бюджетному періоду);

до подання Кабінетом Міністрів на розгляд Верховною Радою проекту Закону про Державний бюджет України на відповідний рік, в якому визначено розмір мінімальної заробітної плати.

6. Реєстрація членів Комісії проводиться кожною із Сторін перед початком переговорів, а також може повторно проводитися в ході переговорів (у разі необхідності з’ясування наявності кворуму).

Засідання є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини представників від кожної Сторони.

7. Переговори проводяться у формі відкритих засідань.

Сторони можуть запрошувати на засідання експертів, консультантів з окремих питань, яким може надаватися право на виступ за згодою співголів.

Сторона на запит інших Сторін повинна надати статистичну інформацію в обсягах, визначених Планом державних статистичних спостережень, а також інформаційно-аналітичні матеріали, які сприятимуть переговорам. Зазначені матеріали повинні бути надані протягом 10 днів з дня надходження запиту.

8. Члени Комісії беруть участь в обговоренні з почерговим викладенням своєї позиції, аргументованої розрахунками та іншими інформаційно-аналітичними матеріалами.

Першим викладає позицію орган виконавчої влади у сфері соціальної політики, як вищий орган у системі органів виконавчої влади, що забезпечує проведення в державі політики у сфері праці та зайнятості населення, соціального захисту.

Позиції Сторін повинні ґрунтуватися на нормах Конституції України, законів України, зокрема: „Про державні соціальні стандарти та державні

соціальні гарантії”, „Про оплату праці”, Кодексу законів про працю України та міжнародних договорів, ратифікованих в Україні.

Тривалість часу для виступів:

для співголів комісії — до 10 хвилин,

членів комісії — до 5 хвилин,

повторних виступів — до 3 хвилин.

9. Дата проведення та попередній порядок денний наступного засідання визначається Сторонами на черговому засіданні Комісії.

Порядок денний кожного засідання у разі потреби може за взаємною згодою Сторін коригуватися на початку роботи.

Щороку на першому засіданні:

1) утворюється секретаріат Комісії та призначається його керівник;

2) заслуховується і протоколюється повідомлення представника сторони органів виконавчої влади про:

законодавство щодо визначення розміру мінімальної заробітної плати;

прогнозні макроекономічні показники розвитку економіки;

пропозиції щодо базових параметрів та критеріїв для визначення розміру мінімальної заробітної плати, обґрунтовані розрахунки його розміру.

10. Рішення Комісії протягом трьох днів оформляються протоколом, який ведеться на кожному засіданні і підписується співголовами Комісії або їх заступниками, які вели переговори, та керівником секретаріату Комісії. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше ніж половина членів Комісії від кожної Сторони.

11. Протоколи засідань Комісії складаються у трьох примірниках — по одному кожній Стороні; протокол тиражується кожною Стороною самостійно і його копія надається членам Комісії до наступного засідання.

12. За підсумками останнього засідання Комісії Сторони можуть спільно або самостійно інформувати засоби масової інформації.

13. Кожна із Сторін під час засідань має право брати додаткові перерви до 30 хвилин для проведення внутрішніх консультацій з обговорюваного питання, але не більше однієї години (сумарно) за засідання.

14. Переговори можуть перериватися за ініціативою Сторін чи однієї із Сторін на погоджений між ними строк з метою додаткового вивчення аргументів та інформації, проведення консультацій без зміни кінцевого строку роботи Комісії.

15. Перегляд узгоджених і прийнятих на засіданнях рішень допускається лише за спільною згодою Сторін, якщо за це проголосувало не менше ніж дві третини членів Комісії від кожної Сторони.

16. На останньому засіданні комісії формуються остаточні домовленості або розбіжності і оформляється заключний протокол. Заключний протокол передається Сторонам для розгляду на засіданнях робочих комісій.

17. У разі неузгодження позицій Сторін за результатами роботи Комісії Сторони проводять додаткові консультації і переговори.

18. У разі розбіжності позицій Сторін Кабінет Міністрів додає до законопроекту про державний бюджет України на відповідний рік довідку про позиції Сторін.

додаток 6 до Угоди

РЕГЛАМЕНТ
здійснення контролю за виконанням Генеральної угоди

Контроль за виконанням Генеральної угоди (далі – Угода) здійснюється Спільною робочою комісією Сторін, яка вела переговори щодо її укладення.

Засідання Спільної робочої комісії Сторін з підбиття підсумків виконання Угоди проводиться в обов'язковому порядку (за виключенням настання обставин непереборної сили) раз на півроку після прийняття Сторонами узгодженого рішення щодо дати і місця його проведення та порядку денного, але не пізніше ніж 30 вересня за перше півріччя поточного року та 30 березня року наступного за звітним.

З метою визначення стану виконання зобов'язань (домовленостей) Сторін за підсумками роботи у відповідному звітному періоді застосовуються розроблені та узгоджені Сторонами критерії оцінки виконання положень Угоди.

Оцінювання стану виконання положень Угоди є обов'язковим.

З метою підготовки до засідання спільної робочої комісії Сторін з підбиття підсумків виконання Угоди утворюється спільна робоча група з представників Сторін, яка на основі інформацій Сторін здійснює підготовку матеріалів до розгляду („Перелік положень Угоди, оцінка виконання яких узгоджена сторонами", „Перелік положень Угоди, в оцінці виконання яких є розбіжності", а також, у разі потреби, пропозиції щодо додаткових заходів для реалізації положень, яким будь-якою зі Сторін надана негативна та часткова оцінка виконання).

Тиражування погоджених спільною робочою групою матеріалів до засідання здійснюється кожною зі Сторін самостійно.

Прийняття рішень щодо оцінки виконання положень Угоди здійснюється шляхом голосування кожною Стороною окремо. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менше 8 осіб від кожної Сторони.

Рішення Спільної робочої комісії оформлюється протоколом, який підписується особами, що вели засідання.

Протоколи складаються в трьох примірниках – по одному кожній із Сторін.

Оцінка стану виконання положень Угоди, які за рішенням Спільної робочої комісії визнано такими, що виконані або виконані з порушенням терміну, може бути переглянута виключно за згодою Сторін.

До протоколу вносяться прийняті рішення щодо оцінки стану виконання положень Угоди.

З метою інформування громадськості про результати засідань кожна із Сторін оприлюднює відповідні матеріали у друкованих та/або електронних засобах масової інформації.

За результатами підбиття підсумків виконання Угоди кожна із Сторін визначається щодо забезпечення шляхів реалізації взятих зобов'язань та виконання рішень Спільної робочої комісії.

Кожна із Сторін має право звертатися до іншої Сторони (Сторін) із інформацією про виявлені нею порушення положень Угоди, ініціювати

проведення консультацій щодо виконання положень Угоди. Зазначене подання є обов'язковим для розгляду Стороною, якій воно подане.

Сторона, яка отримала інформацію про виявлені факти порушень положень Угоди, повинна у мінімально можливий строк, але не більше 30 днів, поінформувати іншу Сторону про результати розгляду.

У разі необхідності до консультацій між Сторонами можуть залучатись незалежні експерти, фахівці.

За результатами консультацій кожною із Сторін може бути ініційоване скликання позачергового засідання Спільної робочої комісії Сторін Угоди з питань виконання положень Угоди.

Позачергове засідання проводиться в термін, що як правило не перевищує 15 календарних днів з дня його ініціювання.

Підготовка матеріалів до позачергового засідання Спільної робочої комісії здійснюється Стороною – ініціатором такого засідання.

У разі виникнення розбіжностей щодо оцінки стану виконання положень Угоди Сторони дотримуються принципів ведення соціального діалогу під час проведення консультацій, обміну інформацією тощо.

додаток 7 до Угоди

Перелік неузгоджених Сторонами положень

1. Сторони з незалежних від них причин не дійшли в ході переговорів згоди з таких питань:

№ з/п	Профспілкова Сторона	Сторона роботодавців	Сторона органів виконавчої влади
	РОЗДІЛ II **Оплата, умови, охорона праці та соціальний захист працюючих**		
	Оплата праці		
	Кабінет Міністрів зобов'язується:	**Сторони домовились:**	**Сторони домовились:**
1	**2.13.** Передбачати в проекті Державного бюджету на відповідні роки видатки на освіту, науку, охорону здоров'я в обсягах, що відповідають гарантіям, передбаченим ст. 61 Закону України „Про освіту", ст. 34 Закону України „Про наукову і науково-технічну діяльність" та ст. 12 Закону України „Основи законодавства України про охорону здоров'я". Ініціювати внесення відповідних змін до Закону України „Про соціальні послуги" щодо встановлення аналогічних державних гарантій працівникам соціальної сфери.	**Виключити** Сторона роботодавців підтримує необхідність реалізації норм законів України, всіх без винятку. Водночас не вбачаємо доцільності зазначати в Генеральній угоді зобов'язання щодо реалізації якихось окремих чітких норм законів.	Враховано у тексті розділу II Генеральної угоди.
2	**2.14.** Ініціювати відновлення ст. 13 Закону України „Про оплату праці", попередньої редакції ст. 57 Закону України „Про освіту", ст. 77 Закону України „Основи законодавства України про охорону здоров'я", ст. 18 Закону України „Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії", ст.ст. 34, 37 Закону України „Про державну службу", ст. 21 Закону України „Про службу в органах місцевого самоврядування".	**Виключити** Можливість ініціювати внесення змін до будь-яких законів чи інших нормативних актів має будь-яка із сторін. Конкретні зміни потребують обговорення та консультацій. Сторона роботодавців готова до будь-яких консультацій щодо змін, зокрема і запропонованих у цьому пункті.	Враховано у тексті розділу II Генеральної угоди.
	Сторони домовились:		
3	**2.22.** Протягом I півріччя 2016 року розробити та подати до Верховної Ради України	**Виключити** Для включення спільного зобов'язання щодо	Враховано у тексті розділу II Генеральної угоди.

	законопроекти щодо: **2.22.1.** економічного захисту працівника у разі затримки виплати заробітної плати;	внесення змін до закону СПО роботодавців вважає за доцільне деталізувати в чому подібні зміни можуть полягати. Брати зобов'язання із внесення змін без розуміння їх змісту є недоцільним і безвідповідальним. Сторона роботодавців готова до будь-яких консультацій щодо змін, зокрема і запропонованих у цьому пункті.	
	Умови та охорона праці		
	Кабінет Міністрів зобов'язується:	**Сторони домовились:**	**Сторони домовились:**
4	**4.19.** Опрацювати за участю соціальних партнерів питання спеціалізації суддів щодо розгляду трудових спорів.	**Виключити** Питання спеціалізації суддів чи судів не входить до сфери питань, які охоплюються законодавством про колективно договірне регулювання трудових відносин.	**Виключити** Пропозиція не є предметом Генеральної угоди. Крім того слід зазначити, що згідно із чинним законодавством систему судів загальної юрисдикції складають місцеві суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди та Верховний Суд України. Статтею 18 Закону України „Про судоустрій і статус суддів" передбачено, що у судах загальної юрисдикції може запроваджуватися спеціалізація суддів з розгляду конкретних категорій справ. У зв'язку з цим, у судах відповідної юрисдикції може запроваджуватися спеціалізація суддів з розгляду справ з трудових спорів.
5	**59.** Підприємствам, установам, організаціям із шкідливими умовами праці, що фінансуються із державного бюджету, при складанні кошторисів та бюджетних запитів передбачати видатки на охорону праці в обсязі не менше 0,5 % від фонду оплати праці.		**59.** Рекомендувати підприємствам, установам, організаціям із шкідливими умовами праці, що фінансуються із державного бюджету, при складанні кошторисів передбачати видатки на охорону праці в обсязі не менше 0,2 % від фонду оплати праці.
	Соціальний захист працюючих		
	Сторони домовились:		
6	**3.1** Підготувати для внесення до Верховної Ради України узгоджені: **3.1.1.** проект Основних засад соціальної	Сторона роботодавців не заперечуватиме проти узгодженої сторонами редакції цього пункту	**Виключити** Основні напрями соціальної політики на сьогодні передбачають вже прийняті нормативні

	політики України до 2025 року, яка виступатиме стратегічним орієнтиром у процесі формування соціальної політики держави в рамках реалізації „Стратегії реформ-2020” Президента України та Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом – протягом 2016 року;		акти, зокрема: Програма діяльності Кабінету Міністрів України, Стратегія сталого розвитку „Україна – 2020”, Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року; Стратегія розвитку державної молодіжної політики на період до 2020 року; Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Подано до Кабінету Міністрів проект Стратегії подолання бідності, яку передбачається реалізовувати до 2025 року.
7	**3.13** Актуалізувати та **у I кварталі 2016 року** ***затвердити*** оновлені набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для основних соціальних та демографічних груп населення для визначення прожиткового мінімуму.	**Виключити.** Наразі триває процес обговорення нових принципів формування прожиткового мінімуму та підготовки відповідного законопроекту. Запропонований пункт не дає змоги зрозуміти які саме зміни чи „актуалізація” мають бути проведені відтак не доцільно брати зобов’язання щодо якого відсутнє розуміння способу його реалізації.	**3.13.** Актуалізувати у 2016 році набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для основних соціальних та демографічних груп населення для визначення прожиткового мінімуму.
8	**3.14.** Передбачити поетапне збільшення рівня забезпечення прожиткового мінімуму для визначення соціальної допомоги працездатним особам: - в проекті до Державного бюджету на 2016 рік встановивши його на рівні не менш ніж 50% від розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи; - в проекті до Державного бюджету на 2017 рік встановивши його на рівні 100% від розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи.	Сторона роботодавців готова підтримати редакцію узгоджену профспілковою стороною та стороною органів виконавчої влади	**3.14.** Передбачити поетапне збільшення рівня забезпечення прожиткового мінімуму для визначення соціальної допомоги працездатним особам відповідно до темпів економічного розвитку України.
9	**3.24.** Внести зміни до пункту 5 Методики обчислення сукупного доходу сім’ї для всіх видів соціальної допомоги, затвердженої спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції, Міністерства фінансів	**Виключити**	„Розглянути у I півріччі 2016 року питання щодо можливості виключення сум сплачених податків та внесків до фондів загальнообов’язкового державного соціального страхування зі складу доходів, які враховуються при обчисленні сукупного доходу сім’ї для

	України, Державного комітету статистики України та Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України від 15.11.2001 №486/202/524/455/3370 щодо врахування при обчисленні сукупного доходу для призначення всіх видів соціальної допомоги отриманої заробітної плати (доходу) та виплат, які передбачені системою оплати праці, **без урахування податків і зборів.**		призначення державної соціальної допомоги.”.
	Гуманітарні питання, молодіжна політика, задоволення духовних потреб населення		
10	**Кабінет Міністрів України та Сторона роботодавців зобов’язуються:** **3.3.2.** Для забезпечення спортивно-оздоровчих заходів передбачати щороку в: - в державному бюджеті кошти не менше 0,3 % від фонду оплати праці для установ й організацій бюджетної сфери; - в фінансових планах підприємств та установ достатні кошти, але не менше 0,3 % від фонду оплати праці.	**Виключити.** СПО роботодавців вважає, що питання відрахування на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу в достатній мірі врегульовано в статті 44 Закону України „Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”. Обсяги таких відрахувань визначаються в колективних договорах з урахуванням можливостей та бажань сторін цих договорів. Оскільки профспілковою стороною не пропонуються норми, що перевищують визначені законом гарантії, включати подібний пункт в Генеральну угоду є недоцільним	**Виключити** Запропоновані профспілковою Стороною норми враховано у статті 44 Закону України „Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”. Законом України від 28.12.2014 № 79-VIII „Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин” визначено, що окремі норми законодавства, у тому числі статті 44 Закону України „Про професійні спілки, їх права та гарантії їх діяльності”, застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів. Відповідно до бюджетного законодавства розпорядники бюджетних коштів, виходячи з необхідності досягнення конкретних результатів за рахунок бюджетних коштів, самостійно визначають пріоритети та напрями використання цих видатків. Таким чином, порушене питання має вирішуватись відповідно до діючого законодавства.
11	**Кабінет Міністрів зобов’язується:** **3.48.** Розробити і затвердити: 3.48.1. Державну програму „Студентський та	Сторона роботодавців вважає за можливе підтримати узгоджену сторонами редакцію цього пункту	**Виключити** Відповідно до пункту 16 Заходів щодо економного та раціонального використання

	учнівський гуртожиток” з відповідним фінансуванням;		державних коштів, передбачених для утримання органів державної влади та інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 № 65, припинено підготовку проектів нових державних цільових програм або внесення змін до затверджених цільових програм, що потребують додаткового фінансування з державного бюджету. Реалізація пункту потребує додаткового бюджетного фінансування в обсязі близько 0,7 млрд. гривень, неінфляційні джерела покриття видатків відсутні.
Розділ III Соціальний діалог			
12	**36.** Залучати у порядку, визначеному законодавством, до складу керівних органів (правління, наглядова рада, ревізійна комісія) акціонерних товариств, у яких держава має більш ніж 50% акцій, представників репрезентативних на відповідному рівні профспілок.	Сторона роботодавців вважає за можливе підтримати узгоджену сторонами редакцію такого пункту	**Виключити, як такий, що враховано у розділі III, або викласти у редакції:** „Рекомендувати залучати у порядку, визначеному законодавством, до участі у роботі керівних органів (правління, наглядова рада, ревізійна комісія) акціонерних товариств, у яких держава має більш ніж 50 % акцій, представників профспілкових організацій.”. *Обґрунтування:* Слова „репрезентативних на відповідному рівні профспілок” замінено словами „профспілкових організацій” з метою уникнення дискримінації профспілок. Відповідно до ст. 4 Закону України „Про соціальний діалог в Україні” склад суб'єктів профспілкової сторони та сторони роботодавців визначається за критеріями репрезентативності для участі у колективних переговорах з укладення колективних договорів і угод, тристоронніх або двосторонніх органах та у міжнародних заходах.

			Пункт викладено у формі рекомендації, оскільки Сторони Генеральної угоди самі безпосередньо не можуть виконувати таку домовленість.

2. Продовжити роботу Спільної робочої комісії повноважних представників Сторін для ведення колективних переговорів з підготовки проекту Генеральної угоди на новий строк з метою вироблення протягом дії Угоди заходів, необхідних для досягнення остаточних домовленостей із цих питань.

3. Результати роботи Спільної робочої комісії повноважних представників Сторін для ведення колективних переговорів з підготовки проекту Генеральної угоди на новий строк щодо розгляду цих питань розглядати при здійсненні контролю за виконанням Генеральної угоди про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні.